

AURÓRA-KÖR.

A Nyolcórás Ujság föltűnést keltő riportot hozott máj. 25.-én egyik irodalmi társaságunkról. „Az *Auróra-Kör* lemondatta alelnökét“, „A Társaság tagjainak tüntető állásfoglalása Császár Elemér mellett“ — ilyen címetek olvashattunk a tudósítás élén.

Az Auróra-Kör neve valamikor az irodalom megújítását, a „nemzeti romantizmus“ hajnalát jelentette. Kisfaludy Károly diadalra jutó új iránya állott akkor az „általános emberi“ Kazinczyjával szemben. Minden irodalmi irány sorsa egy: a fiatalok elfoglalják az öregek helyét. Ez a diadalmas szerep vár-e vajjon a nemrég alakult Auróra-Kör számára is, amely most odajutott, hogy legagilisabb tagját és alelnökét lemondatta?

1925-ben alakult az Auróra-Kör, amelynek eddig három életnyilvánulása áll a magyar közvélemény előtt:

1. Az *Auróra-Kör Magyar Irodalmi Társaság Értesítője az 1925. évről*. Budapest, 1926.

2. Zulawski Andor hadjárata Ady Endre ellen.

3. Szöke Sándor verskötetete.

Erről a három életnyilvánulásról szóljunk néhány szót.

1. Az *Értesítő* javarészt Zulawski Andor elnöki beszédei töltik ki. Ezek a naiv beszédek kétségbeejtő, zagyvalékai a bizantinizmusnak, üres puffogatásnak és önképzőköri önérzetnek. Ilyen halmaz tehetségtelenséggel nem lehet az országot megváltani — pedig Zulawski Andor ezt a szerénytelen célt tűzte ki maga elé. Ennyi stilustalansággal nem lesz soha a — sajnos — vénnek született ifjúsági mozgalomból „a magyar irodalom taván bimbózó tavirózsa“. Az Auróra-Kör pedig válasszon Zulawski Andor helyébe olyan elnököt, aki írni tud. Egy példa elég annak illusztrálására, hogy ez az „auróras szív“ milyen stilussal akarja magyarabbá tenni a magyar irodalmat: „Szász Károly képviseli ma az erkölcsileg zsákutcába került irodalomnak a legtisztább esztétikához s leginkább a legtisztább etikához való visszatérésének a szükségességét a kritikában“. *Nak, nek!* Két nak-nek egy nyakatekert és nyekergő mondatban! Aki ilyen balkézzezzel ír, az ne akarjon a Szász Károlyok örökébe lépni. És ne kompromittálja mozgalmával Császár Elemért, aki jóhiszeműen odaadta a nevét ehhez a vállalkozáshoz.

2. Zulawsky azonban nemcsak beszél, hanem cselekszik is. Amint ő mondja: „a vallás-erkölcs jegyében akar haladni“. Erről az útról kissé lekanyarodott, mikor Ady Endre és a modern magyar irodalom ellen kirohant: a plágium kényelmes mezőire tévedt és egy kicsit adyista modorban hadakozott, amint ezt már Kékycs Lajos megírta róla a *Budapesti Szemlében*.

A plágium úgy esett, hogy Zulawsky Andor alelnök-rendestag *Az új magyar irodalom problémái* című könyvében hasábokat ollózott ki Zoltvány Irénnek *Erotika és irodalom* c. munkájából. Az *Új Élet* című kitünő folyóirat mutatta ki a „bimbózó tavirózsa“ lovagjáról, hogy összenyírt pávatoll-ruhában jelenik meg a nyilvánosság előtt. Mi lesz ebből az ártatlan bimbóból, mire gyümölcsé érik? — kérdezhetnők. Azt, hogy plagizál, ne csodáljuk. Aki nem tud különbséget tenni hang és „bötü“ között (v. ö. *Írás Adyról* 78. l.) és aki olyan értelmetlenül áll szemben a művészeti megnyilatkozásokkal, mint ő, amidőn megrója Ady-nak gyönyörűen mélyértelmű versét a *Száz hűségű hűs-*

get: — annak nincs is mit merítenie önmagából. Tanuljon és iperedjék, amíg úgy kritizálhat, mint egy felnőtt.

3. Az Auróra-Kör másik sarkalatos programjára egyik fiatal költőjük, Szőke Sándor cáfolt rá. Szőke Sándor versei — *Percék hegyén* (1927) — az Auróra-Kör kiadásában jelentek meg. Lázongó lélek, nem tehetségtelen, de erőtlen pesszimizmusban tesped, sokszor Ady-utánzó — ezt a *Protestáns Szemle* is konstatálja (1927 : 339) — és egészben véve dekadensül hitetlen költő. Verseiből épen az „aurórási“ program: az eszményiség és a nemzeti gondolat hiányzik. Az utóbbi hiányt nem én állapítom meg, hanem az *Uj Nemzedék* irodalmi rovata, amelynek vezetője Császár Elemér. Az Auróra-Kör tiszteletbeli elnöke maga is kénytelen ilyen kritikát hozni az „aurórási“ poétáról: „Skálájából egészen hiányzik a nemzeti érzés, mintha a magyarság sorsának nagy kérdései egyáltalán nem érdekelnék. Sajnos, ez a közömbösség ma már nem ritka fiatal költőinknél“.

A bölcsnek ennyi is elég. Az Auróra-Körnek pedig jobb magaviseletet, tehetség híján nagyobb szorgalmat ajánlunk: akkor talán az előmenetelük is jobb lesz és diplomájukat megszerezve a Múza csókja nélkül is hasznos tagjai lehetnek a trianoni magyarságnak.

(Budapest)

Garázda Péter.

LEVELESTÁR.

Bokréta-ünnep az Akadémián. Kitünően megírt tanulmányát, sajnos, nem közölhetjük, mert magáncég anyagi érdekeinek támogatása nem lehet föladatunk. Több ízlésünk van, semhogy az Akadémia tekintélyét ilyen dolgokba belekeverjük. — *Baloldali erotika.* Kár a rosszul megírt, unalmasan vergődő cikkekre szót vesztegetni. Abban igaza lehet, hogy nemcsak az irodalom, hanem az erotika is „kettészakadt“ szellemi életünkben. A baloldali erotikát megtalálhatja a *Fidibusz* hasábjain és a *Budapesti Szemle* ezévi májusi számában. Ami pedig a „jobboldali“ erotikát illeti: ebben sincs hiány. Olvassa el a *Régi Magyar Költők* Tárában Aeneas Sylvius-Balassi Bálint *Euryalusát*, vagy Mészöly Gedeon pompás Joannes Secundus-fordításait. Janus Pannoniusról se feledkezzünk meg . . . Ökonzervatív csemegézőink között fölhívhatjuk még figyelmét Réthy Lászlóra, a Nemzeti Múzeum néhai tudós archaeologusára, aki szintén áldozott a szemérmetlenebb műzsáknak. — *Nem közölhető versek:* Képek között. Diagnózis. Önéletrajzféle. Magyar Golgothák. Álom. Szilveszter. Az úr és a ha'ász. Nyári vihar. Katóka. Szép Kis-Kúnság. Hozzád a lelkem . . . A szabadszállási papné. — *Anarchia és nacionalizmus.* Erről a témáról és általában az államfelforgatás apostolairól alaposabb tájékozást nyújt a Révai-Lexikon, mint az ön cikke. Batthiányi Ervin gróf valóban legkiválóbb képviselője irodalmunkban az ideális anarchizmusnak, de az nem tartozik ide, hogy Voinovich Géza övele társulva fordította le Máx Halbe naturalista drámáját, a „Földanyánk“-at (Olcsó Könyvtár 1899.). — *Raggamby András.* Novellája technikai okokból maradt az őszi számban.